

El primer capítol de la nostra història primitiva

En l'estat actual de la investigació els temps primitius del poblament de la nostra terra ofereixen més obscuritats que clarícies. De les llarguïssimes èpoques que formen l'Edat de la Pedra vella (Paleo-lític) durant la qual els homes vivien exclusivament de caçar, pescar i recollir els elements que els hi oferia espontàniament el món vegetal, en tenim testimonis que no permeten gran cosa més sino dir que ja el nostre país estava habitat, al menys desde el període anomenat *Musterià*.

Gent semblant, caçadora i recolectora, a l'altra banda del Pirineu, durant els temps més recents del Paleolític (el Paleolític superior) havien arribat a un grau de cultura que els permetia, amb finalitats religioses (màgiques) pintar representacions d'animals a les parets de les coves. No sembla que els seus contemporanis del migdia dels Pirineus haguessin practicat aquest art, al menys fins ara no s'ha descobert a Catalunya cap cova amb pintures d'aquest temps, cosa tant més estranya quan, en canvi, tenim en diverses coves de la regió del Fluvià i Ter mitjans, moltes troballes d'eines de sílex i os que representen la mateixa cultura que trobem a l'Ariège i altres contrades franco-pirinenques, on estan associades a les pintures rupestres paleolítiques. Es pot esperar que aquesta manca ho sigui de la investigació? No ens atrevirem a afirmar-ho ni a negar-ho, però cal persistir infatigablement en la recerca. També cal observar que si noves troballes no modifiquen el que sabem fins ara, les tribus paleolítiques a Catalunya semblarien reduïdes a molt petites regions, podríem dir que a les valls mitges del Fluvià i Ter, tal com hem dit, a la vall del Noia (l'època paleolítica de les troballes verificades en el qual, és, encara, dubtosa) i al Priorat.

Al final del Paleolític es produeix a tot arreu una d'aquestes grans decadències culturals que precedeixen a l'entrada de temps nous. És el llarg i obscur període anomenat Mesolític (o de

pedra mitjana o Epipaleolític) amb multitud de fàcies regionals, i que, ens permetem de dir, que més aviat, en gran part, omplena no un buit dels temps i la cultura, sino un buit de la ciència. A aquests temps corresponen els començos dels tallers de sílex, tant abundosos al Priorat i al Panadès, és a dir a les zones on abunda la primera matèria, i les més antigues pintures rupestres del tipus que s'ha anomenat hispànic o Llevantí, i que compren el Sur de Catalunya.

Tot seguit, amb l'aparició de la ceràmica, amb el pulpiment de certs objectes de pedra, com les destrals i relles (fetes de basalt, diorita, serpentina, etc.) amb la talla perfecta d'altres eines, fabricades en sílex, com les puntes de sageta i els ganivets, comença una era nova en la vida humana, l'anomenat Neolític o temps de la pedra nova. En realitat els fets que hem esmentat degueren ésser secundaris dintre aquesta profunda transformació; però són els que han deixat petjada arqueològica en forma de troballa dels objectes mateixos que usaren aquests remots avantpassats nostres. La verdadera transformació consistí en el començ del cultiu de les plantes i la domesticació dels animals, amb totes les transformacions econòmiques i socials que això suposa. L'economia neolítica de cultivadors, representa un augment extraordinari dels elements de vida i per tant de la població, respecta als que proporcionava a l'economia dels caçadors i recolectors del paleolític, sobre tot tenint en compte que no s'estruncaren pas la cacera, la pesca i la recollida dels fruits espontanis que, com les aglans, produïts pels grans alzinars i rouredes que devien cobrir la major part de les nostres muntanyes degueren tenir una gran importància en l'alimentació d'homes i bèsties.

El pas de la vida nòmada del caçador a la sedentària de l'agricultor, significa un canvi més gran que no cap

(Para a la pagina 8)

Moyá lugar elegido.

Una de las decisiones de la VI Reunión Anual de la Comisaría de Excavaciones que tuvo lugar el año pasado en Vilafranca del Panadés, fué designar a nuestra villa como sede de su VII Reunión.

El día 17 de septiembre próximo pasado y alrededor de las 11 de la mañana, llegó a nuestra villa un autocar especial con los participantes a la reunión, algunos de ellos acompañados de sus distinguidas esposas.

Piadoso recuerdo.

Con asistencia de todos los participantes venidos de diversos lugares de la provincia y buen número de moyanés, tuvo lugar en nuestra Iglesia Parroquial una Misa en sufragio del alma de D. Alberto Ferrer y Soler, Comisario Local de Excavaciones Arqueológicas de Vilanova y Geltrú, fallecido durante el último año.

Visitas culturales.

A continuación fué detenidamente visitado nuestro Museo Comarcal, siendo los visitantes atendidos por el conservador del mismo D. Juan Estevanell. Seguidamente los participantes se dirigieron a la casa «Cal Cristo» donde admiraron en la exposición allí instalada, los últimos hallazgos paleontológicos y arqueológicos de la comarca del moyanés. En el mismo lugar los señores Thomas y Serra Ráfols hicieron unas admirables explicaciones relativas al «Toll» y «Les Teixoneres».

En los salones del Ayuntamiento.

Cerca de la una dió comienzo la Reunión, propiamente dicha. En primer lu-

TUVO LUGAR

gar el Ilte. Sr. Alcalde D. Miguel Vilarrubia dió en nombre de la Corporación, la más cordial bienvenida a todos los presentes. Seguidamente el Excmo. Sr. Barón de Esponellá declaró abierto el acto y concedió la palabra sucesivamente a los diversos Comisarios locales los cuales expusieron la labor desarrollada por los mismos durante el último año y los principales hallazgos efectuados. Por falta de espacio no podemos reseñar todo lo expuesto por los distintos Comisarios, señalaremos únicamente el miliario de Vilasar de Mar, talleres de sílex de Badalona y cuevas del Bolet y en particular las exploraciones y hallazgos submarinos.

Comida en el Hotel REMEI.

El G.E.M. ofreció un ágape a los participantes a la Reunión, el cual fué servido en el salón de fiestas del mencionado hotel. La comida transcurrió en un franco ambiente de camaradería, efectuando el brindis de ritual el Excmo. Sr. Barón de Esponellá.

Visita al «Toll» y a «Les Teixoneres».

La antedicha eran visitas obligadas, pues durante todo el año han sido el lugar de acción de nuestro G.E.M., dirigido inteligentemente por el Comisario Local D. Sebastián Oller. Los visitantes se mostraron sumamente complacido y preguntaron detenidamente todos los extremos de las excavaciones y trabajos.

(Final de la página 7)

altre dels operats en la vida humana en temps posteriors. A més es pot dir que neix el comerç, com ho prova la presència en totes les contrades de gran nombre d'objectes fabricats en materials que han hagut d'ésser portats de més o menys lluny, en pagament dels quals degueren donar-se altres coses. Es tracta, naturalment, d'un comerç de

simple intercanvi, sense usar-se res semblant a la moneda, d'invenció molt posterior.

En un altre article direm unes paraules d'aquests temps coneguts amb molt més detall i als que corresponen les restes segures més antigues de la presència humana descobertes fins ara al Moianés.

J. de C. Serra Ráfols